

A1 Topaic 11

06 Foghraíocht Súil Siar
o nó ó agus e nó é

(Foghraíocht)

2

---

06 Súil siar ar o nó ó agus e nó é

Le múineadh:

- Idirdhealú a dhéanamh idir *o* agus *ó* agus idirdhealú a dhéanamh idir *e* agus *é*.

3

Bileog

Súil Siar ar *o* nó *ó*

4

Súil siar ar *o nó ó*

- Éist leis an mír agus líon isteach *o nó ó* i gcás gach focal sa liosta thíos:

• s t ___ c a í	• f ___ - é a d a í
• d ___ n n	• d ___ r c h a
• b r ___ g	• g ___ r m
• ___ r á i s t e	• c ___ t a
• m ___ r	

5

Súil siar ar *o nó ó*

- Éist leis an mír agus líon isteach *o nó ó* i gcás gach focal sa liosta thíos:

• s t ___ c a í	• f ___ - é a d a í
• d ___ n n	• d ___ r c h a
• b r ___ g	• g ___ r m
• ___ r á i s t e	• c ___ t a
• m ___ r	

6

Súil siar ar *o nó ó*

- Éist leis an mír agus líon isteach *o nó ó* i gcás gach focal sa liosta thíos:

• s t ___ c a í	• f ___ - é a d a í
• d ___ n n	• d ___ r c h a
• b r ___ g	• g ___ r m
• ___ r á i s t e	• c ___ t a
• m ___ r	

7

Súil siar ar *o* nó *ó*

- Léigh amach d'fhreagraí.
- Ansin ceartaigh iad trí fhéachaint ar an sleamhnán.

8

Súil siar ar *o* nó *ó* - *Freagraí*

• s o c a í	• f o - é a d a í
• d o n n	• d o r c h a
• b r ó g	• g o r m
• o r á i s t e	• c ó t a
• m ó r	

An raibh na freagraí ceart agat?

9

Amhrán na nGutaí Leathana

- a o u
- á ó ú
- Sin iad na gutaí leathana
- Leathan abú!
- a o u
- á ó ú
- Sin iad na gutaí leathana
- Leathan abú!

10

Amhrán na nGutaí Caola

- e i é í
- Tá muide caol – dhipi!
- Le chéile, is maith linn bheith ag spraoi
- e i é í!

11

Súil siar ar *o* nó *ó*

- Scríobh síos dhá fhocal eile atá ar eolas agat le *ó* iontu agus dhá fhocal eile atá ar eolas agat le *o* iontu.
- Ansin, léigh amach os ard iad.

12

Anam an Amhráin

- Léigh teidil na n-amhrán seo amach os ard, ceann ar cheann, ag díriú ar fhuaim an *o*.
- Óró, ‘sé do bheatha ‘bhaile
- Beidh aonach amárach i gContae an Chláir
- An poc ar buile
- Amhrán na bó

13

Anam an Amhráin

- Ar chuala tú na hamhráin sin riamh?
- Tá na hamhráin sin agus amhráin choitianta eile ar fáil ar an DVD *Anam an Amhráin*, atá ar fáil ar líne.
- Craoladh na físeanna ar dtús ar TG4.
- Athchóiriú ar amhráin aitheanta Gaeilge le ceol agus beochan atá ann.

14

Anam an Amhráin

- <https://www.cartoonsaloon.ie/anam-an-amhrain/>
- https://youtube.com/playlist?list=PL7eHsgMDRovxQHRUn09_UCpMc4Reyqb37&si=IsM-RWnAHmz-SoaN

15

16

Foghraíocht *e* nó *é*

- Éist leis an mír.
- An aithníonn tú an difríocht idir *e* agus *é*?

17

Foghraíocht *e* nó *é*

e nó *é*

18

Foghraíocht *e* nó *é*

e nó *é*

19

Foghraíocht *e* nó *é*

e	é
te	é
le	éadaí
Eithne	léine
eile	éadrom
briste	cé mhéad
páiste	

- Anois, éist arís liomsa agus abair i mo dhiaidh..
- An féidir leat idirdhealú a dhéanamh idir na focail le *e* agus na focail le *é*?
- Éist arís agus léigh na focail fad is atá siad á rá ag an nguth ar an mír.

20

---

e	é
te	é
le	éadaí
Eithne	léine
eile	éadrom
briste	cé mhéad
páiste	

21

---

e nó *é*

0:36 – 1:26

22

Bileog

Súil siar ar *e* nó *é*

23

Foghraíocht *e* nó *é*

- Anois, éist leis an mír arís.
- Tá an síneadh fada in easnamh in áiteanna sna focail thíos.
- Scríobh an síneadh fada isteach sna háiteanna cuí.
- Ní labhraítear san ord atá siad scríofa.

24

Foghraíocht *e* nó *é*

• te	• eadaí
• ce mhead	• briste
• le	• páiste
• leine	• e
• Eithne	• eadrom
• eile	

25

Foghraíocht *e* nó *é*

- te
- ce mhead
- le
- leine
- Eithne
- eile
- eadaí
- briste
- páiste
- e
- eadrom

26

Foghraíocht *e* nó *é* - *Freagraí*

- te
- **cé** mhead
- le
- **lé**ine
- Eithne
- eile
- **é**adaí
- briste
- páiste
- **é**
- **é**adrom

27

Foghraíocht *e* nó *é*

- Seo liosta d'ainmneacha Gaelacha.
- Tá *e* nó *é* i ngach ainm.
- Léigh do liosta amach os ard.
- Ansin, éist liom ag léamh an dara liosta amach agus beidh ortsa an síneadh fada a scríobh sna háiteanna cúí.

28

Foghraíocht *e* nó *é*

Mo liosta

Oilibhéar
Éamann
Eimear
Mícheál
Peadar
Sinéad

29

Foghraíocht *e* nó *é*

An Dara Liosta

Eabha
Eadaoin
Eibhlín
Eanna
Eoin
Íde

30

Foghraíocht *e* nó *é*

- Ar chuala tú na hainmneacha sin cheana?
- An féidir leat smaoineamh ar aon ainmneacha eile sa Ghaeilge le *e* nó *é* iontu?
- Cad iad na hainmneacha baiste is coitianta i do thír dhúchais?

31
